

Bogdan sare de pe cal, apucă pe Han de barbă și-l isbește în piept cu pumnalul ce-i dase Zina... Pumnalul străbate pieptul Hanului și ese de-un palmac prin spate... Bogdan desbracă pe Tătar de arme, îi taie capul și-l pune în vârful unui măzdrac, și încăleacă pe calul tătăresc, se întoarce către Zină... Moldovenii prind la inimă; poporul sare cu coasele și taie pe Tătarii înspăimântați, ear fetele și nevestele apucând cocioarbele și umblăceii, le sdrobesc capetele... Bogdan încăleacă, leagă la ciochine capul Hanului Tătăresc, și apucă spre palatul său...*)

Acesta este *Ciubăr-Vodă*, din neam necunoscut, pe care Musa lui Alecsandri l'a făcut, din persoană istorică, o ființă legendară, pedepsitor al lui Despot-Vodă ereticul; *nepot al lui Papură-Vodă și mire al Mandragunei*,— „ce se lovea cu capul de nourii și de stele...”

Alexandru Papadopol Calimah.

INFERNUL.

(Traducere din Dante de N. Gane).

CĂNTUL AL ȘESELEA.

Când însă a mea minte atât de adâncită
În mila pentru astă păreche inrudită
Și-a revenit în sine cuprinsă de măhnire,

*) Cavalier Constantin Stamatii, Musa Românească, tom. I, pag. 72—143. Iași 1863.

Văzui suferinți nouă și noi suferitori
Ori unde împrejur-mi călca al meu picior,
Sau ochiul meu ori unde țintea a sa privire.

Acuma în orbita a treia am intrat;
Acol' o ploaie rece se varsă necurmat
Greoaie, blăstemată și 'n veci fără schimbare.

O grindină cumplită, zăpadă și noroiu
Prin aerul cel negru s'aruncă în șuvoiu;
Pământul ce s'adapă imprăștiie putoare.

Cerberul, fiară crudă, ființă înmulțită,
Fără 'ncetare latră cu gura-i întreită,
La cei ce zac acolo sub apă-acoperiți.

El are ochi 'n sânge și părul negru uns
Și pântecul mare și ghiară de impuns;
El rupe și despoae pe cei nenorociți.

Ei urlă ca și câinii de ploaia ce-i pătrunde,
Pe-o parte, când pe alta s'adăpostesc de unde,
Astfel profanii miseri se 'ntorc neconțenit.

Cerber, vermele mare, cum ne zărește, 'ndată
Deschide crunta-i gură și colții ne arată;
Tot trupul de turbare îi tremură cumplit.

Atunci conducătorul meu mâinile 'și întinde,
De jos apucă țernă cât pumnul îi cuprinde,
Și'n gură i-o aruncă spre-a foamei alinare.

Intocmai ca zăvodul flămând ce hămăește
Ș'apoi cum mușcă prada pe loc se liniștește
Ne mai gândind să lupte decât spre desfatăre,

Astfel făcù Cerberul cu fâlcile-i spurcate,
El care cu-a lui urlet a sufletelor gloate
Atât le amețește, că surde-ar vra să fie.

Pășeam peste fantome, ce ploaea grea răsbate;
Călca piciorul nostru pe-a lor ființi deșarte,
Ce par la 'nfătoșare realitate vie.

Jos una peste alta ele zăceau grămadă;
Un singur suflet numai se ridică să șadă,
Cum a văzut de dënsul că ne apropiam;

O tu, care aice in iad călătorești
Cunoaște-mă, imi zise, de poți să-ți amintești;
Tu ai venit in lume când eu încă trăeam,

Ear eu i-am zis: se vede că cruda-ți chinuire
Te face să-mi fii astfel pierdut din amintire,
Așa că mie-mi pare că nu te-am mai văzut.

Dar cine ești tu, spune-mi, și ce te-a imbrâncit
Intr'un locaș de jale și chin așa cumplit,
Care, de nu-i mai mare, e cel mai displăcut?

Ear el: a ta cetate ce-invidia ineacă
Așa că peste cupă aproape e să treacă,
Fu locu-mi de ședere in viața cea senină.

Concetățenii mie *Ciaccio* (1) imi ziceau,
Din pricină că 'n lume ei lacom mă știeau.
Cum vezi, primesc sub ploae pedeapsa-mi pentru vină.

(1) *Ciaccio*, după dialectul florentin, însemnează purcel.

Dar nu-s singură-aice, eu umbra intristată,
Ci pentru-aceeași culpă, tot astfel condamnată
E turma asta 'ntreagă. Apoi ea a tăcut.

Eu i-am răspuns: *Ciaccio* durerea-ți mă pătrunde,
Așa c'a mele lacrimi din ochi nu pot ascunde.
Dar spune-mi ce-au s'ajungă, de-ți este cunoscut,

Locuitorii urbei atât de desbinate:
De-i unul pintre dënșii cu suflet de dreptate
Și pentru ce discordia astfel i-a invrăjbit?

Ear el imi zise mie: vor merge pân' la sânge
Prin multele lor certe, și 'n pierdere va 'nvinge
Partidul cel sëlbat (2) pe celalalt partid.

Ear când trei roți de soare pe cer s'or implini,
La rândul său, partidul invins va birui
Prin forța celui care acuma lingușește.

Și vreme 'ndelungată avè-va fruntea sus,
Pe celalalt ținându-l sub jugul greu supus,
Deși de apăsare el plânge, s'oterește

Neascultați de nime doi drepți încă trăesc.
Sgârcenia, mândria, invidia sădesc
Ca trei scânteii aprinse in inimi foc amarnic.

Lăcrămătoarea-i vorbă aice se oprì.
Ear eu i-am zis: mai multe să afiu aș dori,
Deaceea in cuvinte te rog să fii mai darnic.

(2) Partidul sëlbat e partidul Albilor fiindcă ar fi luat naștere in codrii „Val de Siève“. Acestui partid aparține Dante.

Tegghiaio, Farinata ce demni au fost în lume,
Arigo, Rusticucci și Mosco și alți sume,
Ce geniul lor în viață spre bine-au aplicat,

Unde se află? spune-mi; să-î recunosc așa vra,
Căci mare dor mă 'mpinge de densii a afla
De sunt în raiu sau dacă în iaduri au picat.

Ear el: ei sunt în iaduri cu cei mai inegriți,
De feluri de păcate adânc rostogoliți,
De-î merge înainte, ei vei vedea la fund.

Dar când vei fi în lumea cea plină de dulceață,
Te rog, de mine veste să dai la cei în viață.
Mai multe nu-ți pot spune și nici îți mai răspund.

Atunci pieziș spre mine ochirea-și îndreptă,
Imi dă o privire și capul își pleacă,
Apoi în rândul celor orbiți s'a cufundat,

Ear călăuzu-mi zise: Deacum până va suna
Trompeta îngerească și până s'a 'nfășoșă
Puterea inimică, va sta nedeșteptat.

Și fiecine groapa cea tristă-și va vedea,
Cu carnea sa și chipu-i din nou se va 'mbrăca
Și glasul vecinicii sunând va auzi.

Cu pas încet noi astfel prin turme am călcat
De umbre și de ploae, amestec necurat,
Vorbind de viitoarea viață ce va fi.

Măestre,-aceste chinuri, i-am zis, fi-vor urcate
După sentința mare, sau fi-vor micșurate,
Sau poate rămân-vor tot astfel de amare?

Ear el: a ta știință întoarce-ți-o în minte:
Cu cât e mai perfectă, cu-atât a noastră ginte,
Și binele și răul să simtă e în stare.

Deși în veci această afurisită turmă
Nu poate fi perfectă, ea totuși mai în urmă
De marea judecată va fi mai simțitoare.

Vorbind de multe alte ce n'am mai repetat
Pe calea circulară 'nainte am urmat,
Până unde ea începe la vale să coboare,

Acolo eată Pluton protivnicul cel mare.

Produțiunea, Consumațiunea și Schimbul.

(Urmare și sfârșit).

Comerciantul, precum am zis, este un agent necesar distribuțiunii produselor, adică trecerii lor de la producător la consumator. Este dar drept și echitabil ca el să fie remunerat potrivit cu serviciul ce aduce producătorului și consumatorului. Această remunerare se regulează singură, prin ea însăși, când trecerea de la un oraș la altul, de la un sat la altul este liberă, căci atunci se stabilește concurența între acei care practică această industrie, și